

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Δικαστικές Διαδικασίες](#) > [Ποινικές Υποθέσεις](#) > [Δικαστική Συνεργασία](#) > [Κατάσχεση](#)

Κατάσχεση

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η δήμευση των προϊόντων εγκληματικών πράξεων ανέκαθεν θεωρούνταν ένα από τα αποτελεσματικότερα εργαλεία για την καταστολή του οργανωμένου εγκλήματος. Η δήμευση πλήττει τον κύριο λόγο ύπαρξης των εγκληματικών οργανώσεων: τη μεγιστοποίηση του κέρδους με αθέμιτους τρόπους. Η δήμευση συνίσταται σε οριστική δικαστική απόφαση για οριστική στέρηση της ιδιοκτησίας.

Η δήμευση σε διεθνές επίπεδο

Σε διεθνές επίπεδο, υπάρχουν πολλές νομικές πράξεις που διευκολύνουν τη δήμευση των προϊόντων εγκλήματος. Σημαντικό σταθμό για τη διευκόλυνση της δήμευσης των προϊόντων εγκλήματος αποτέλεσε η [Σύμβαση του Στρασβούργου του 1990](#), η οποία έχει επικυρωθεί και από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ. Σκοπός της Σύμβασης είναι η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας για τον εντοπισμό, την ανίχνευση, τη δέσμευση και τη δήμευση των προϊόντων εγκληματικών πράξεων. Η Σύμβαση συμπληρώθηκε και επικαιροποιήθηκε με τη [Σύμβαση της Βαρσοβίας του 2005](#).

Η δήμευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέκαθεν διακήρυξε τη σημασία της δήμευσης των προϊόντων εγκλήματος. Για να εξασφαλιστεί κοινή προσέγγιση όσον αφορά τη δήμευση στο εσωτερικό της ΕΕ, τα προηγούμενα χρόνια εκδόθηκαν διάφορες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ. Η ΕΕ εστιάζει πλέον την προσοχή της στην αποτελεσματική εφαρμογή των πράξεων αυτών σε εθνικό επίπεδο.

- Το 2001 εκδόθηκε η [απόφαση-πλαίσιο για τη δέσμευση και τη δήμευση των προϊόντων εγκλήματος](#). Σκοπός της ήταν να εξασφαλίσει μια στοιχειώδη κοινή προσέγγιση των κρατών μελών όσον αφορά τα ποινικά αδικήματα για τα οποία πρέπει να προβλέπεται δήμευση. Γενικός κανόνας είναι ότι η εθνική νομοθεσία πρέπει να δίνει τη δυνατότητα να διαταχθεί η δήμευση των προϊόντων εγκλημάτων που τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή μέγιστης διάρκειας άνω του έτους. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να θεσπίσουν σύστημα δήμευσης αντίστοιχης αξίας. Όλες οι αιτήσεις που υποβάλλουν άλλα κράτη μέλη πρέπει να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο βαθμό προτεραιότητας που ισχύει για τα μέτρα αυτά σε αμιγώς εγχώριες διαδικασίες.
- Η [απόφαση-πλαίσιο για τη δήμευση](#) του 2005 έχει ως στόχο να εξασφαλίσει μεγαλύτερο βαθμό προσέγγισης των νομοθεσιών των κρατών μελών που διέπουν τη δήμευση των προϊόντων εγκλήματος.
- Η [απόφαση-πλαίσιο για την αμοιβαία αναγνώριση των διαταγών δήμευσης](#) καθορίζει τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους οι δικαστικές αρχές κρατών μελών αναγνωρίζουν και εκτελούν στο έδαφός του διαταγή δήμευσης που έχει εκδοθεί από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές άλλου κράτους μέλους. Το χρηματικό ποσό που εισπράττεται από την εκτέλεση της απόφασης δήμευσης μοιράζεται ισότιμα μεταξύ του κράτους έκδοσης και του κράτους εκτέλεσης.
- Της απόφασης δήμευσης συχνά προηγείται η δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων. Για να μπορούν οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να δεσμεύουν περιουσιακά στοιχεία κατόπιν αιτήματος των δικαστικών αρχών άλλου κράτους μέλους, το 2003 εκδόθηκε η [απόφαση-πλαίσιο για τη δέσμευση περιουσιακών ή αποδεικτικών στοιχείων](#) (βλ. και την ενότητα για τη [δέσμευση περιουσιακών και αποδεικτικών στοιχείων](#)).

- Για να καταστεί αποτελεσματική η πρακτική συνεργασία μεταξύ των δικαστικών αρχών, η απόφαση του [Συμβουλίου για τις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων](#) βασίζεται στην άτυπη συνεργασία μεταξύ των σημείων επαφής των κρατών μελών που ασχολούνται με τον εντοπισμό, την ανίχνευση και την ανάκτηση προϊόντων εγκλήματος στο πλαίσιο του δικτύου CARIN. Η απόφαση επιτάσσει στα κράτη μέλη να συγκροτήσουν ή να ορίσουν «υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων», οι οποίες είναι επιφορτισμένες με τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων.
- Το 2014 εκδόθηκε [οδηγία](#), η οποία διευκόλυνε για τα κράτη της ΕΕ τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από σοβαρά εγκλήματα και το οργανωμένο έγκλημα. Στόχος της οδηγίας είναι η απλούστευση των υφιστάμενων κανόνων και η κάλυψη σημαντικών κενών τα οποία εκμεταλλεύονται οι ομάδες οργανωμένου εγκλήματος. Η οδηγία θα βελτιώσει την ικανότητα των κρατών της ΕΕ να δημεύουν περιουσιακά στοιχεία τα οποία μεταβιβάστηκαν σε τρίτους, θα διευκολύνει τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης, ακόμη και όταν ο ύποπτος έχει διαφύγει, και θα διασφαλίσει τη δυνατότητα των αρμόδιων αρχών να δεσμεύουν προσωρινώς περιουσιακά στοιχεία, τα οποία κινδυνεύουν να εξαφανιστούν εάν δεν ληφθούν μέτρα.
- Το 2018 εκδόθηκε ο κανονισμός σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων δέσμευσης και δήμευσης. Εφαρμόζεται από τις 19 Δεκεμβρίου 2020. Αποσκοπεί στη διευκόλυνση της ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ. Ο κανονισμός ισχύει για αποφάσεις δέσμευσης και δήμευσης που εκδίδονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών. Ορίζει σαφείς και σύντομες προθεσμίες για την αμοιβαία αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων δέσμευσης. Βελτιώνει τα δικαιώματα των θυμάτων για επιστροφή και αποζημίωση σε διασυνοριακές διαδικασίες. Ο κανονισμός προβλέπει εγγυήσεις που διασφαλίζουν τη συμμόρφωση της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων δέσμευσης ή δήμευσης με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Εφαρμόζεται μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ (εκτός της Δανίας και της Ιρλανδίας) και αντικαθιστά τις αποφάσεις-πλαίσια του 2003 και του 2006.
- Πληροφορίες σχετικά με τις αρμόδιες αρχές και τις δηλώσεις των κρατών μελών είναι διαθέσιμες στο [Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο](#).

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 19/01/2023

Για τη διαχείριση αυτής της ιστοσελίδας υπεύθυνη είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα δεν απηχούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου σχετικά με το καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας που διέπει τις σελίδες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.